

Izhaja vsak четrek zvečer. - Uredništvo in tiskarniško v Trstu, Via C...

NOVICE

za inozemstvo 30. L. Oglasi, za 1 mm višine in širskosti 1 kolone (65 mm): za trgovske in obrtne oglase 50 stot., za osmrtnice, zahvale, poslana, vabila L. 120, oglase denarnih zavodov L. 2— Mali oglasi: 30 stot. za besedo, najmanj L. 3—

Kavrečič Viktor S. Antonio
Gaberje 97 Villa Decani

Mala ententa

Danes hočemo spregovoriti našim čitateljem nekoliko o zunanji politiki, to je o odnošajih med različnimi državami, in sicer o odnošajih med onimi državami, ki tvorijo takozvano «malo entento». Takoj povdarimo, da Italija, ki sicer ni članica «male entente», vendar igra pri tem vprašanju zelo važno ulogo in je za to gotovo tudi za nas kot italijanske državljane važno znati kaj o omenjeni skupini držav.

Med vojno so one države, ki so se skupno borile proti Nemčiji in Avstriji, namreč Rusija, Anglija, Francija, Italija in Japonska, pozneje tudi Severoameriške Združene države, stvorile takozvano «veliko entento». («Ententa» pomeni «sporazum»). Tudi takoj po vojni je ta velika ententa še obstojala, saj so te države pri sklepanju miru z Nemčijo in njenimi zaveznicami nastopale skupno. Po njenem vzoru se je ustanovila «mala ententa» med Čehoslovaško, Jugoslavijo in Romunijo. Glavni cilj mali ententi je bil, da te tri države ohranijo in obranijo tiste dežele, ki so jim pripadle po sklenitvi miru.

Danes velike entente pravzaprav ni več. Lani so zastopniki velikih sil v Locarnu (v Švici) prišli nekako do zaključka, naj bi se razne države med seboj sporazumele in sklenile prijateljske pogodbe, v katerih bi imelo biti določeno, da se morebitni spori rešavajo potom razsodišča in ne potom vojne. In zares so razne države že sklenile med seboj take pogodbe. Zato se danes mnogo govori v svetu o «lokarinskem duhu», ki da je zavel po Evropi. Bilo bi zares lepo, ako bi bilo tako, kakor so velika gospoda v Lokarnu govorili. Žalostno je le, da nobeden ne veruje, da je to odkritosrčno. Tega ne verujejo niti oni državniki sami, ki so tako govorili in sklepali, ker — delajo pa drugače. Vse države namreč sklepajo «prijateljske» pogodbe, pri tem se pa oborožujejo do zobov.

Velika ententa je torej razpadla, ker ni več skupnih koristi, ki bi držale njih države skupaj. Vsaka država išče potem skupnost z ono drugo državo, s katero jo veže kakšna posebna skupnost. In tako vidimo, da med tem ko izvenevropske dežele: Japonska in Severna Amerika gredo svojo pot, se v Evropi razne države družijo čisto na drugi podlagi nego prej. Francija se približuje Nemčiji, a od druge strani ste se Anglija in Italija močno približali druga drugi. O Rusiji vemo, da ne stoji z nobeno drugo državo v posebno dobrih odnošajih radi njene komunistične državne uredbe, ki je mnoge države niti nočejo priznati.

Danes torej na pr. Italija in Francija ne stojite več v istem taboru, kakor med vojno. Italija je, kakor rečeno, v ozkih prijateljskih stikih z Anglijo, med tem ko gre Francija svojo pot. Ker pa tem državam ni vse eno, da li imajo v drugih državah prijatelje ali ne, ste toliko Italija kolikor Francija skušale pridobiti pri članicah male entente prijateljskih stikov, oziroma vpliv na nje. Po dosedanjih uspehih se mora reči, da je italijanska diplomacija pokazala večjo delavnost in gibčnost, nego francoska, in da je doslej dosegla večje uspehe v tem pogledu. S sklopljenjem prijateljske zveze z Albanijo je Italija vso svojo politiko na Balkanu postavila na novo

podlago. V Albaniji ima sedaj Italija ne le svojega prijatelja, ampak si je tam takorekoč utrdila svojo pozicijo, ki naj tvori sigurno izhodišče za dosego uspehov v ostalih balkanskih državah. Kot prva posledica dogovora z Albanijo je bila potem prijateljska zveza, ki jo je sklenila Italija z Romunijo. Tej poslednji je Italija napravila veliko uslugo s tem, da je priznala romunsko aneksijo Besarabije, katero Rusija zahteva za sebe. — Poleg tega je vspeh Italije da pride do pristrnih stikov z Ogrsko, kar se kaže zlasti v tem, da pride ravno te dni ogrski prosvetni minister Klebelsberg v Rim, kjer bo držal nekaj javnih predavanj, in pa v tem, da pride še ta mesec v Rim tudi ogrski ministrski predsednik Bethlen na politični razgovor.

Iz vsega tega se vidi, da je Italija že precej trdno zasadila svojega nočnega Balkan. S tem so se seveda njeni odnošaji do balkanskih držav bistveno spremenili. Zrahljale so se tudi osnove male entente; kajti Ogrska, proti kateri je v prvi vrsti bila osnovana mala ententa, ima danes svojega zaščitnika v Italiji. Od druge strani se je Romunjska s tem, da se je pri-

bližala Italiji in tudi Ogrski, oddaljila še precej od male entente. Tudi med Italijo in Jugoslavijo, med katerima formalno še obstoja prijateljski sporazum, sklenjen v Rimu 24. jan. 1924. za dobo petih let, so se odnošaji zelo ohladili, prvič vsled sklenitve sporazuma med Italijo in Albanijo, o katerem Jugoslavija misli, da je naperjen proti njej. V drugi vrsti pa vsled porazuma z Romunijo, ker se je s tem činom ne le približala Italiji, ampak istočasno — vsled ohladitve razmer med to in Jugoslavijo — oddaljila od Jugoslavije, ki pa je v mali ententi njena zaveznica.

Edino za Čehoslovaško ima mala ententa še vedno isto vrednost, kakor preje in za to je ravno češki zunanji minister dr. Beneš prvi pričel podvzemati korake, da se kriza, v katero je vsled teh zadnjih dogodkov prišla mala ententa, popolno reši. S kakšnim uspehom, to nam bo povedala bližnja bodočnost. Že danes pa se lahko ugotovi, da je v diplomatičnem boju na Balkanu med Francijo in Italijo doslej bila sreča na strani poslednje, in da je za to tudi obstoj male entente zelo ogrožen.

Tergestinus.

Novice iz vsega sveta

PRAVI, DA JE IZGUBIL SPOMIN, V RESNICI PA JE SLEPAR.

Sedaj so prišli po dolgem času na sled slepariji, ki ji v tem stoletju gotovo ni bilo enake in bi morali poseči daleč v srednji vek, ako bi noteni najti tak slučaj drzne, hladnokrvne sleparije.

Cela storijska je dolga in še ne povsem jasna, vendar se da o njej povedati sledeče:

Italijanski listi so se bavili skoro dva meseca o nekem človeku, ki je bil zaprt v norišnici Colegno blizu Turina in ki se ni mogel spomniti ne svojega imena ne rojstnega kraja, sploh nobenega dogodka iz svojega življenja. Vodstvo norišnice je zato poslalo neznančevu fotografijo ilustriranim listom, da bi jo objavili. Uspeh je bil ta, da je v Veroni družina Canella in njeni sorodniki prepoznala neizpodbitno v neznanem prof. Julija Canella, ki so ga pogrešali od l. 1917., ko se je nahajal na macedonski fronti.

Kljub vsemu pa policija ni bila pomirjena in zadovoljna. Preiskovala je naprej in dognala, da je človek, ki ga smatrajo za Canello premeten slepar z imenom Bruneri.

Kako so dobili človeka, ki je bil izgubil spomin? Februarja lanskega leta so grobarji zalotili na turinskem pokopališču človeka, ki se jim je zdel sumljiv. Prepeljan na policijo, ni znal povedati ne svojega imena ne bivališča; dejal je, da se ničesar ne spominja. Poslali so ga v bolnico za umobolne v Colegno. Neznanec je lepe postave, star kakih 46 let, z lepo sivo brado. V bolnici se je vedel mirno, nagnjen k verskim in filozofskim razmišljanjem, odlikoval se je po svojem lepem pisanju in lepim, dobrohotnim vedenjem proti drugim bolnikom. Kakor rečeno, je vodstvo bolnice poslalo njegovo fotografijo listom. In po preteku enega leta se je oglasila iz Verone družina Canella, ki je dejala, da je neznanec njen oče prof. Julij Canella. Spoznal ga je njegov brat, njegova žena in njegovi nekdanji prijatelji. Vsi so bili veseli, da so našli pogrešanega, in tudi neznanec se je namah vrnil spomin, užival se je popolnoma v vlogi profesorja in filozofa Canelle.

Sodnijske oblasti pa le niso bile prepričane. Na podlagi raznih ovadob so zaslužile, da prof. Canella ni profesor, marveč večkrat kaznovani delavec Bruneri, ki ga je policija že dolgo zaman iskala in ki je izgubil eneznano kam.

Zato je bil Canella poklican v Turin, kjer so mu povedali, kaj mislijo o njem. On je vztrajal na tem, da je Canella; zanj so se zavzeli njegov brat in prijatelj. Tudi ko je prišlo do obojih svedenja, ni zmenil pravo ženo, namreč Bruneri, in njegovim sinom, je laži-Canella tajil. Treba je bilo seči še po drugih sredstvih. Bruneri je bil nekaj operiran radi vodenice. Slika brazgotine od operacije so imeli: ujemala se je popolnoma z zaceljeno rano, ki jo ima laži-Canella.

Ko so mu govorili grško in latinsko, ni razumel niti besedice. Dokaj čudno za bivšega znanega profesorja. Tudi na klavir ni znal igrati, kakor je to znal resnični profesor Canella. In glavni dokaz je dal odtis prstov. Brunerijev odtis prstov so imeli v turinski kaznilnici, kjer je že sedel. Ta odtis se je popolnoma ujema z onim, ki so mu ga napravili sedaj. S tem je bila zaključena vrsta dokazov. Dozdevni Canella je v resnici delavec Bruneri, znan slepar. Če bi ne bilo povedano resnica, bi človek dejal, da je povzeto iz romana.

Sodnija je sedaj na delu, da razjasni vse še temne in zakrite momente te velike sleparije.

V šestih minutah obsojen na smrt.

Angleška justica je znana po svoji hitrosti. Brez dvoma pa se je sedaj samo sebe prekosila. Londonski sodni dvor je sodil in obsodil nekega ževljara, ki je ubil svojo ljubimko v vozu podzemeljske železnice, v šestih minutah. Obtoženec je dejanje priznal, sodni dvor se je umaknil, se kmalu vrnil in prebral razsodbo, s katero je bil čevljar obsojen na smrt.

Star študent.

Francozu Andrieux je 86 let. Leta ga ne ovirajo, da bi bil študent. Pariški univerzi pa je javil, da se hoče podvreči izpitom za doktorat iz filozofije in literature. Andrieux je bil svoje dni policijski ravnatelj, poslanik francoske republike in poslanec v parlamentu.

Spalna bolezen ob nepravem času.

Neki Velimir Simić v Srbiji se je te dni poročil. Dobro pokrepan je legel zvečer spat in spi neprestano že sedem dni. Zdravniki se zaman trudijo, da bi ga obudili. Žena je obupana.

NE ODLAŠAJ!

Skoraj po vseh večjih vaseh so zaupniki, ki pobirajo naročnino za Goriško Matico. Če teh ni, pošlji 5 lir v Gorico, Via Caracci 7.

Tedenski pregled

ITALIJA.

Besarabija je pokrajina, ki je bila nekdanj ruska. Za časa revolucije v Rusiji je Rumunija Besarabijo zasebila. Pariška pogodba iz leta 1920. priznava Besarabijo Rumuniji. Toda ta pogodba bi imela postati veljavna šele v trenutku, ko jo ratificirajo Anglija, Francija in Italija. Anglija in Francija sta bili pogodbo že ratificirali, preostala je le Italija. Dokler bi ne podpisala Italija, bi ne bila pariška pogodba veljavna. Rumunija je imela Besarabijo le zasedeno, ni pa ji bila še pravno priznana. Zato ni čuda, da so Rumuni željno pričakovali ratifikacijo pariške pogodbe tudi od strani Italije. Treba je povedati še, da Rusija nikdar ni priznala zasedbe Besarabije, še manj pa bi priznala morebitno priključitev te pokrajine Rumuniji.

Če vse to upoštevamo, tedaj bomo razumeli, zakaj je vzbudila ratifikacija pariške pogodbe od strani Italije v vsem političnem svetu veliko presenečenje.

Pretekli četrtek je italijanski parlament odobril zakonski načrt, ki priznava Besarabijo rumunski državi na podlagi že omenjene pariške pogodbe.

Mussolini je s tem le tesneje navezal Rumunijo k italijanskemu prijateljstvu. V rumunski državi sami pa je vzbudila ta vest nepopisno veselje. V Rusiji pa ravno nasprotno. Tudi Anglija, ki jo vežejo z Italijo skupni interesi, je pozdravila to odločitev italijanske vlade.

Na splošno prevladuje mnenje, da pomeni ratifikacija pariške pogodbe po Italiji diplomatsko potezo, katere vrline se bodo še pokazale.

JUGOSLAVIJA.

Če tako je, da vseh sil, ki nastopajo te težke dneve v svoji notranji politiki. Prej ko slej je potrebna v Jugoslaviji močna vlada, da si ustvari država v zunanjem svetu položaj, ki ji gre po njeni velikosti in važnosti. Notranje politične razozore razmere silno slabo uplivaajo na jugoslovansko zunanjo politiko. Listi si tega tudi ne zakrivajo in pozivljajo, da naj se stvori koncentracijska vlada. Ta edina bi bila dovolj močna, da kolikor koli uspešno vodi potrebno politiko.

Sicer se pa ne predvideva nobene izpremembe v sedanjem sestavu vlade pred koncem tega meseca. Radikali se na vse strani pridno pogajajo. Pogajajo se z demokratsko zajednico, ravnatko so v stikih z radičevci. Uzunović je celo stavil Radičevci stranki svoje predloge, ki bi jih HSS morala sprejeti, če hoče stopiti v vlado. Potem bi bili v vladi radikali, radičevci in Slov. ljudska stranka. Ta vlada bi razpustila narodno skupščino in nove volitve bi se vršile v oktobru.

Ne ve se še, ali bodo radičevci to ponudbo sprijeli. Vsekakor lahko pričakujemo važne dogodke proti koncu tekočega meseca.

Dnevne novice

BODIMO VARČNI

Iz vseh strani naše dežele prihajajo eni in isti tužni glasovi. Dopis, ki ga dobimo iz tolminskih gor, se prav nič ne razlikuje od onega, ki ga dobimo iz Istre! Povsod se pije, pleše, igra in zapravlja mnogo preveč v primeri z današnjim težko prisluzženim denarjem. Ljudstvo noče razumeti, da živimo v drugačnih časih in da moramo način našega življenja popolnoma spremeniti, ako se hočemo ohraniti pri življenju. Res, žalostno je opazovati, kako lahko miselno zapravljajo mnogi naši ljudje. Potratnost je kriva, da propada toliko posestev. Radi tega ne moremo nikdar dovolj priporočati: varčevanja! Ako si naš človek denarno opomore, koristi v tem neizmerno svojemu narodu! Ako bogatiš ti, bogati s teboj tvoj

Drobiž

Italija je na drugem mestu v zgradbi novih ladij in sicer je leta 1926. zgradila ladje za 220.021 ton. **Živnoredja v Italiji.** Italija ima okoli 6.500.000 glav goveje živine, 11.100.000 ovac in koz, 2.500.000 svinj. Na vsak kvadratni meter odpade v Italiji 21.62 glav goveje živine, 38.94 ovc in koz in 8.75 svinj. Na vsakih 1000 prebivalcev pride 182.8 goved, 394.2 koz in ovac in 74 svinj.

Kasacijsko sodišče je razveljavilo obsodbo proti bivšemu jugoslovenskemu poslancu Ferad Draga Begu, ki je bil obsojen radi denunciranja Srbov za časa okupacije Srbije po avstro-ogrski vojski v svetovni vojni.

Beograjska «Pravda» piše, da bodo kmalu stopile v medsebojne stike jugoslovenske in ruske gospodarske organizacije.

V Hercegovini je besnelo te dni hudo neurje.

Novi jugoslovenski poslanik v Rimu g. Milan Rakić je že prispel na svoje mesto.

Iz Francije prihajajo vesti o katastrofalnih poplavih.

Francoski avijatiki nameravajo poleteti iz Pariza v New-York.

Dva poljska aeroplana sta trčila v višini 800 m. Oba pilota sta mrtva.

V Atenah je izbruhnila generalna stavka; prišlo je do spopadov, mrtvih je 5, več je ranjenih. Zdi se, da ne bo prišlo kmalu do sprave med stavkujočimi in vlado.

Španski kralj je težko obolel na gripi.

Na Finskem se je vojaški zrakoplov vežbal v metanju bomb iz višine 1500 m. Nenadoma pa je eksplodirala bomba, ki je zrakoplov raznesla na koščke. Od obeh pilotov niso našli nič.

Kantonci so le 30 km oddaljeni od Šangaja.

Po velikem potresu je zadel Japonsko strašen vihar.

Za smeh.

Bogata gospodična.

On: «Ljuba gospodična, noč in dan mislim na vas!»

Ona: «Kaj, ali ste tako zadovoljeni?»

Edina prilika.

Zena: «Nocoj si zopet govoril v spanju.»

Mož: «Moram pač ponoči govoriti, ker podnevi ne pridem do besede.»

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA ČEBELARSTVO.

Tržaška kmetijska družba v Trstu je z ozirom na mnoga povpraševanja preskrbela vse čebelarске potrebščine:

V zalogi ima:

Kovinske predmete za A. Žuideršičeve panje, matične rešetke, pocinkane palice, razstojišča, mreže itd.

Dalje ima v zalogi **satnice iz naravnega voska**, katere daje tudi v znamenju za vosek.

Trčalke za med in vse potrebno orodje za čebelarstvo.

Tržaška kmetijska družba je pripravljena dobaviti tudi vsak drugi čebelarski predmet, ki ga ne bi imela v zalogi.

Vse te čebelarske potrebščine ima **Tržaška kmetijska družba** v svojem skladišču ul. Torrebianca št. 19, Tel. 44-39.

Odgovorni urednik: JANKO RUNTIC.

Kmetijsko-ribarska posojilnica in hranilnica

registr. zadruga z neomejeno zavezo

v Barkovljah

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje

po 6%

Vloge so zajamčene z nad desetmilionjsko vrednostjo v nepremičninah.

Uradne ure: 8.—12. in 14.—18.

v Barkovljah, Viale Regina Elena 37

Ne hranite denarja doma?

Hranilnica in posojilnica v Boljuncu

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

vabi na

XXI. redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 27. marca 1927. ob 3.30 uri pop. v zadrugijskih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Citanje in odobrenje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora.
2. Poročilo načelnštva.
3. Poročilo nadzorništva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1926.
5. Volitev načelnštva.
6. Volitev nadzorništva.
7. Citanje revizijskega poročila.
8. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrugijskih.

PRODAM gospodarsko poslopje z velikim dvoriščem, z velikim vrtom ob hiši, v lepi legi ter pripravno za trgovino, ker se v vasi ne nahaja trgovina — na željo prodam tudi zemljišče. — J. Marinšek, Gorenje p. Postojni.

IVAN KERŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše kuhinjske in druge hišne potrebščine

iz aluminija, steklovine, lesa, emajlirane prsti itd. — CENE NIZKE. TRST, PIAZZA S. GIOVANNI št. 1

KLINIKA Dr. CICERO

POSTOJNA

Notranje boleznih in operacije.

ŽARKI X

hitro zdravljenje jetičnega vnetja vršcev.

Ceno češko posteljno perje

1 kg: belo puljeno L 25
boljše L 32.—
mehko L 40.—, 48.— in 55.—
boljša vrsta L 65 in 75
Puh L 115.—

Pošiljalne carine in poštnine prosto po povzetju od L 75.— naprej. Vzorci brezplačno. Vrnitev in zamenjava dovoljena.

BENEDIKT SACHSEL 237 Pizno-Lobes št. 7 (Češko)

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročevstvom

uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19, I. nad.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tek, račun in vloge za ček. promet ter obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema Dinarje na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru. Na razpolago varnostne celice (safes)

Uradne ure za stranke od 8^{1/2} - 13, 16-18

Ob nedeljah je urad zaprt

Telefon št. 25-67.

Najstarejši sloven. denarni zavod

Čevljarnica Forcessin

Odklikovana na mednarodni razstavi v Genovi z „Diploma di gran premio“ TRST - Via Giuseppe Caprin šte. 5 pri Sv. Jakobu - TRST

Kdor išče obuvalo cenó a vendar lepo, ta bo pomislil malo, ne kupil kar na slepo!

In šel bo k „FORCESSINU“, ki v Trstu vsem od kraja — ubožcu al' bogatincu — najboljše čevlje daje ...

Čevlji za delo L 48.—

Čevlji za delo L 48.—

„Vedež“ za leto 1927

je izšel

ZDRAVNIK

Dr Fran Ambrožič

se je stalno naselil v št. Petru na Krasu in ordinira

v Kanalčovi hiši od 9-12 in od 13-15

Kmetijski stroji

Slamorenice znamke «Mayfart» z verigami raznih velikosti.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

Ulica Torrebianca 19, in Raffineria 7. Telefon 44-39.

Zobozdravnik

Dr L. Mermolja

sprejema

v GORICI na Travniku 5 II. nadstropje

Zobozdravnik

Dr D. Sardoč

špecialist za ustne in zobne bolezni

perfekcijoniran na dunajski kliniki

ordinira

v TRSTU

Via Imbriani 16/III. (prej Via S. Giovanni) od 9—12 in od 3—7 ure

JAKOB BEVC - TRST

urarna in zlatarna

Trst - Campo S. Giacomo št. 5

Podružnica: S. M. Magdalena zg. št. 1

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah

KRONE plačuje više kot vsi drugi

RAZNA DARILA ZA BIRMANCE.

MUNDLOS' šivalni stroji

„Göricke“

dvokolesa, motorini „FIAT“ in belgijske puške se vdobe le pri

Josipu Kerševaniju

GORICA - Piazza Cavour 9 - GORICA

Mehanična delavnica

Mehanična delavnica